

hiervoor was het logisch dat ik ook weleens dagactieve nachtvlinders tegenkwam. Om daar een naam bij te krijgen werd er druk op internet gezocht naar sites die mij verder konden helpen. Na o.a. vlindernet en microlepidoptera bezocht te hebben kwam ik bij de vlinderwerkgroep Friesland. Daar stond een andere Drachtster namelijk Gerrit Tuinstra op die nogal thuis was in de nachtvlinders. Na mijn bezoek bij hem en het zien van de grote aantallen opgezette nachtvlinders werd ik enthousiast voor deze kant van het vlinderen. Ik ontdekte daarna in mijn woonomgeving steeds meer soorten nachtvlinders, zelfs tot mijn verbazing midden in de winter. Ik begon meer avonds rond te gaan met een zaklamp en zag allerlei soorten vlinders. Het bleek nog niet mee te vallen die op naam te krijgen, maar ik kreeg veel hulp bij het benoemen. Vorig jaar ben ik ook begonnen met tegenover mijn huis te smeren op een boom. Dit leverde weer soorten op die ik anders waarschijnlijk niet gezien had, zoals *Catocala nupta* (rood weeskind), *Habrosyne pyritoides* (vuursteenvlinder) en *Thyatira batis* (braamvlinder). De bijzonderheden in 2019 waren voor mij wel: *Anania stachydalis* (bonte coronamot), *Mythimna l-album* (witte l-vlinder), *Cydalia perspectalis* (buxusmot), *Agrochola lunosa* (maansikkeluil) en voor het tweede jaar *Synanthedon speciformis* (elzenwespylinder). Daarnaast ben voor het eerst mee geweest met een aantal lichtavonden van de vlinderwerkgroep naar Bakkeveen, het Fochtelooerveen en Appelscha. Hier zag ik een aantal vlinders die ik bij mij in de omgeving niet zo gauw te zien krijg. Een aantal pijlstaarten zoals *Sphinx pinastri* (dennenpijlstaart), *Sphinx ligustri* (ligusterpijlstaart) en *Deilephila elpenor* (groot avondrood). Met als hoogtepunt in het Fochtelooerveen een tweetal Hyles gallii (walstropijlstaart). Ook bijzonder was de waarneming van zowel man als vrouw van *Panthea coenobita* (schijn-nonvlinder). In Appelscha was het meest bijzonder de spinner *Trichiura crataegi* (grijsbands spinner). Kortom zeker avonden die voor herhaling in aanmerking komen. Het wachten wordt nu op een aantal herfstvlinders zoals *Conistra vaccinii* (bosbesuil) en de *Epirrita*-soorten.

Nachtvlinderwaarnemingen in het Blauwe Bos en bij het Burgumer Mar 2019 Reinder Wijma & Natalia Zacarias

Burgumer Mar

Dit jaar mochten wij wederom een vergunning van Staatsbosbeheer ontvangen om te nachtvlinderen rond het Burgumer Mar en de Leien. Afgelopen jaar hebben wij 4x in het Burgumer Mar gebied (oostelijke oever) gestaan met onze 400W HPL lamp. Bij De Leien hebben wij dit jaar niet gestaan omdat het gebied al vrij compleet door ons is geïnventariseerd de afgelopen jaren. Ondanks het beperkt aantal keren dat we in het Burgumer Mar gebied hebben gestaan konden er een behoorlijk aantal soorten aan de incomplete lijst toegevoegd worden. Vermeldenswaardig als nieuwe soorten Spinneruilen (Erebidae) zijn hier de Sneeuwbeer (*Spilosoma urticae*), Satijnvlinder (*Leucoma salicis*), Bruine Sikkelluil (*Laspeyria flexula*) en het Klein

Muisbeertje (*Pelosia obtusa*). Zeer verrassend was de waarneming van 12(!) exemplaren van de Grote Groenuil (*Bena bicolorana*). Dit is in Friesland een zeer lokale soort die als waardplant Eik en Berk heeft. Wat de Uilen (Noctuidae) betreft zijn nieuwe vermeldenswaardige soorten de Jota-uil (*Autographa jota*) en Gevlekte Groenuil (*Moma alpium*). Ook de Witte Eenstaart (*Cilix glaucata*) was in aantal aanwezig. In totaal konden er 45 soorten macrovlinders aan de lijst worden toegevoegd. De totaallijst bestaat nu uit 168 soorten macrovlinders.

Blauwe Bos

Dit jaar mochten wij ook van Staatsbosbeheer een vergunning ontvangen voor het Blauwe Bos bij Haulerwijk. Dit is een gebied waar men vroeger slechts incidenteel met licht heeft gestaan en er heeft niet eerder een aaneengesloten inventarisatie plaatsgevonden. Wij hebben er het afgelopen seizoen plm. 20x met het licht gestaan. Vanwege gezinsuitbreiding waren wij eind juli voor het laatst aanwezig. Het gebied bestaat voornamelijk uit naaldhout (meest Larix) en ongeveer 1/3 deel loofhout waaronder Eik, Beuk en Berk. Verder zijn er delen met Struikhei en enkele vennetjes met moerasvegetatie en zelfs hoogveen. Tijdens onze inventarisaties zijn er in totaal 241 soorten macrovlinders waargenomen. Omdat wij eind juli gestopt zijn met inventariseren zal het daadwerkelijke aantal soorten veel hoger liggen.

Van de Spinneruilen zijn de Grauwe Borstel (*Dicallomera fascelina*), Bosbessnuituil (*Hypena crassalis*) en Viervlakvlinder (*Lithosia quadra*) het vermelden waard. Van de laatste soort kwam op 6 juli maar liefst 3 exemplaren op licht.

Er zijn in totaal 90 soorten Spanners in het gebied waargenomen. Bijzondere soorten zijn de Walstrospanner (*Costaconvexa polygrammata*), Scherphoekbandspanner (*Euphyia unangulata*), Loofboomdwergspanner (*Eupithecia exigua*), de in Friesland zeldzame Dwergstipspanner (*Idaea fuscovenosa*) en de Brummelspanner (*Mesoleuca albicillata*).

De overheersende naaldboomsoort in het Blauwe Bos is Larix. Het was daarom mooi om er de zeldzame Lariksspanner (*Macaria signaria*) aan te treffen.

We waren aangenaam verrast met de aanwezigheid van de Bosbesdwergspanner (*Pasiphila debiliata*). Dit is een soort die vooral op de Veluwe wordt waargenomen en Blauwe Bosbes als waardplant heeft.

De meest bijzondere soort van het afgelopen jaar was wel de Eppedwergspanner (*Eupithecia selinata*) die op 6 juni werd waargenomen. Dit is een zeer zeldzame soort die als waardplant verschillende schermbloemigen heeft. Deze soort wordt in ons land op z'n hoogst slechts enkele keren per jaar waargenomen.

Van de Spinners werden 4 soorten waargenomen. De mooiste soort is wel het zeldzame Eikenblad (*Gastropacha quercifolia*) die op meerdere avonden werd waargenomen. Zelfs midden in het bos was deze soort aanwezig. In totaal hadden wij 10(!) exemplaren op het laken. Er is dus vermoedelijk een gezonde populatie van deze soort in het gebied.

Er zijn in totaal 77 soorten Uilen waargenomen. Er is een grote populatie van de zeldzame Veenheide-uil (*Acronicta menyanthidis*) aanwezig. Verder zijn de Gevlekte Winteruil (*Conistra rubiginea*), Variabele W-uil (*Lacanobia suasa*) en

Gestreepte Rietuil (*Leucania obsoleta*) het vermelden waard. De laatste twee zijn in Friesland weinig waargenomen soorten. Rondom de vennetjes werd het Moerasgoudvenstertje (*Plusia putnami*) waargenomen.

Van de Pijlstaarten is de Glasvleugelpijlstaart (*Hemaris fuciformis*) de meest bijzondere waargenomen soort. Deze dagactieve soort werd op 2 juni waargenomen. Wij hebben geprobeerd de macrovlinders zo compleet mogelijk te inventariseren. Van de microvlinders is de lijst met soorten derhalve kleiner. Toch staan er nog altijd 97 soorten op de lijst waaronder Gele Bremkaartmot (*Agonopterix assimilella*), Meidoornkaartmot (*Semioscopis steinkellneriana*) en de vrij zeldzame Gevlekte Mospalpmot (*Bryotropha galbanella*). Een zeldzame soort van naaldbossen is de Doffe Sparspiegelmot (*Cydia illutana*) die in aantal is waargenomen.

Kortom, het is een rijk gebied wat nachtvinders betreft en er valt nog veel te ontdekken. We hopen dat dit de komende jaren kan worden voortgezet.

St. Nicolaasga 2000-2017 - Deel 1 Andy Saunders

Tussen 2000 en 2017 heb ik in St. Nicolaasga gewoond. Mijn achtertuin lag op ongeveer een halve kilometer van de Vegilinbossen. Een ideale plaats voor een lichtval elke avond. Dat heb ik gedaan alle jaren door, behalve vakanties, slecht weer (harde wind) en extreem koud weer (-10 graden). Ook heb ik vergunningen gekregen van het Fryske Gea en Staatsbosbeheer, voor de Vegilinbossen, Teroelstersypen, Wilhelminaoord en de Eendenkooi naast het Tjeukemeer. De Eendenkooi en Teroelstersypen zijn plaatsen met veel riet. Op deze plaatsen heb ik de lichtval, 400 watt HPL-lamp met laken en smeer gebruikt.

Lichtval in de achtertuin, St. Nicolaasga. Foto A. Saunders.